

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ПОЧАТКОВА ОСВІТА
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Суми-2023

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

Початкова освіта
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
кваліфікація Бакалавр початкової освіти. Вчитель початкових класів
закладу загальної середньої освіти.

Проект освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
розглянуто на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 9 від 30 березня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ПАВЛУЩЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Проект освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта розроблена та внесена кафедрою дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Проект освітньо-професійної програми враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 357 від 23 березня 2021 р.), Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Розробники:

1. **Білер Оксана Славівівна**, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

2. **Васько Ольга Олександрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

3. **Павлущенко Наталія Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

4. **Лисянська Ірина Миколаївна**, директор КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 25, м. Суми Сумської області.

5. **Ветрій Юлія Олександрівна**, здобувач першого ступеня вищої освіти 3 року навчання за спеціальністю 013 «Початкова освіта» група 0032 Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Рецензенти:

- 1.
- 2.
- 3.

**1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
013 Початкова освіта**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут педагогіки і психології Кафедра дошкільної і початкової освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Кваліфікація – Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Початкова освіта. Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитація відсутня.
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта; освітній ступінь «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»).
Мова(и) викладання	Українська.
Термін дії освітньої програми	3 01 вересня 2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності в галузі сучасної початкової освіти, здатного забезпечити ефективну діяльність початкової ланки загальноосвітнього закладу, в якому цілеспрямовано виховується й розвивається особистість; формувати у здобувачів вищої освіти загальні і фахові компетентності для успішного розв'язання складних спеціалізованих задач початкової освіти; розвинути у здобувачів поглиблений інтерес до початкової</p>	

освіти для подальшого навчання і творчого розвитку.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Опис предметної області	<p><i>Об'єктами вивчення та діяльності є освітній процес у початковій школі.</i></p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теоретико-практичні засади процесу навчання, виховання та розвитку молодших школярів в умовах освітнього середовища початкової школи.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; освітні методики; традиційні та інноваційні технології початкової освіти.</p> <p><i>Інструменти й обладнання:</i> навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів початкової школи; мультимедійне обладнання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Програма має освітньо-професійну орієнтацію, що базується на сучасних наукових досягненнях педагогіки; традиційних та інноваційних технологіях для вирішення сучасних завдань початкової освіти й надає можливість подальшого професійного зростання у сфері початкової освіти.</p>
Основний фокус освітньої програми	<p>Програма базується на знаннях сучасного законодавства, нормативно-інструктивних матеріалах у галузі педагогіки; сучасних тенденціях, закономірностях розвитку методик початкової освіти. Акцент освітньо-професійної програми робиться на здобуття компетентностей та фахову практичну підготовку у галузі початкової освіти відповідно до вимог Нової української школи, що обумовлює визначену зайнятість та можливість подальшої освіти і професійного зросту.</p> <p><i>Ключові слова:</i> освіта, початкова освіта, бакалавр початкової освіти, ключові компетентності, розвиток особистості здобувача початкової освіти, освітній процес в початковій школі.</p>
Особливості програми	<p>Унікальність ОП полягає в тому, що вона впливає на розбудову регіональної освіти шляхом співпраці з ЗЗСО, створює умови для розвитку початкової освіти, а саме відбиває сучасні тенденції початкової освіти, заохочує знаходити і упроваджує інноваційні ідеї та рішення, виконувати завдання нестандартними методами, оскільки побудована на засадах діяльнісного підходу. Освітній процес на ОП має практико-орієнтовану спрямованість, що реалізується шляхом логічного поєднання різних видів навчальних та виробничих практик.</p> <p>Методика навчання здобувачів початкової освіти</p>

	охоплюють всі галузі початкової освіти та сприяють формуванню загальних, фахових, універсальних компетентностей, набуття soft skills здобувачів вищої освіти, що забезпечує регіональну потребу у вчителів початкових класів і надає широкий спектр для працевлаштування.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр початкової освіти, підготовлений за програмою, може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій ДК 003:2010). 3310 Фахівець з початкової освіти 2331 Вчителі початкової школи / Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
Подальше навчання	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти, набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, проектне навчання, дистанційне навчання, самонавчання, навчання через практику. Формами організації освітнього процесу передбачено: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські, лабораторні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи») форми роботи; ділові ігри; написання та захист курсових робіт; навчальні та виробничі практики; науково-дослідна робота, самостійна робота. Методи навчання: теоретико-практичні, проблемно-пошукові, діалогічні, дослідницькі, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології, практичні методи навчання (вправи, лабораторні, практичні та дослідні роботи).
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за системою ECTS (100-бальна шкала ECTS (A, B, C, D, E, F, FX)), національною шкалою оцінювання, «Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в СумДПУ імені А. С. Макаренка», результати неформальної й інформальної освіти. Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами усіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності, що спрямовані на опанування запланованих (очікуваних) результатів навчання з освітньої програми. Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий, самоконтроль, контроль самостійної роботи здобувачів.

	<p>Форми контролю: усне та письмове опитування, заліки, екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань/проекти, наукові публікації, захист звітів із практик, підсумкова атестація у формі комплексних державних атестаційних іспитів: з педагогіки, вікової та педагогічної психології; з методик початкової освіти.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК-4. Здатність працювати в команді.
	ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
	ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності:	СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
	СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.
	СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
	СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію

	здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.
	СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.
	СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.
	СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
	СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
	СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.
	СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.
	СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.
	СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
	СК-13. Здатність орієнтуватися в культурно-історичних особливостях регіону, з подальшим використанням отриманих знань в професійній діяльності.
	СК-14. Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.
7 – Програмні результати навчання	
ПР-01	Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи

	права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
ПР-02	Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.
ПР-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПР-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПР-05	Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.
ПР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПР-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.
ПР-08	Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПР-09	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими учнями результатами.
ПР-10	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-11	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми

	потребами.
ПР-12	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР-13	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПР-14	Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.
ПР-15	Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
ПР-16	Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.
ПР-17	Збирати, інтерпретувати та застосовувати культурні надбання регіону в освітньому процесі початкової школи.
ПР-18	Планувати та реалізовувати заходи щодо самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми Початкова освіта забезпечують: штатні науково-педагогічні працівники Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, які працюють на постійній основі, мають наукові ступені та / або вчені звання; мають академічну та / або професійну кваліфікацію відносно до спеціальності та дисциплін, що викладають; відповідають ліцензійним вимогам; професіонали-практики, роботодавці (на умовах сумісництва), які мають досвід професійної діяльності у сфері початкової освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на 5 років проходять підвищення кваліфікації.</p>

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнаннями, базами практик. Приміщення для проведення навчальних занять відповідають санітарним нормам та вимогам правил пожежної безпеки.</p> <p>Для проведення досліджень, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки, науково-дослідної роботи студентів наявна лабораторія Нової української школи; базова Комунальна установа Сумська спеціалізована школа I-III ступенів №25, м. Суми Сумської області.</p> <p>Для проведення інформаційного пошуку та обробки результатів є спеціалізовані комп'ютерні кабінети з необхідним програмним забезпеченням і необмеженим доступом до Інтернет-мережі, доступом до електронного каталогу наукової бібліотеки СумДПУ імені А.С.Макаренка та науково-метричних баз (Scopus, Web of Science тощо); постійно діючу WiFi-мережу; забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, методичними кабінетами та тематичним устаткуванням.</p> <p>Дистанційне навчання та/або самостійна робота здобувачів вищої освіти організовується за допомогою освітньої платформи Moodle; комунікування «викладач–студент–викладач» реалізується через кафедральні веб-сайти, групи, створені в соціальних Інтернет-мережах, використання сервісів Google тощо.</p> <p>Наявність усієї необхідної соціально-побутової інфраструктури, забезпеченість місцями у гуртожитках відповідають ліцензійним вимогам.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення: наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту університету: https://sspu.edu.ua/ і кафедри дошкільної та початкової освіти http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage, що містять інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Право на академічну мобільність реалізується:</p> <p>1) на підставі укладених договорів із: Бердянським державним педагогічним університетом (від 08.05.2019 р.); Державним закладом «Луганський національний університет імені</p>

	<p>Т.Г. Шевченка» (від 30.06.2019 р.); Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка (від 18.01.2018 р.), Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди (від 01.01.2018р.); Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/ugody/cherkaskiy_nac_universitet_imeni_bogdana_hmelnicko_0f4c5.pdf);</p> <p>2) із власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p> <p>Перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване:</p> <p>1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод;</p> <p>2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе навчання іноземних громадян. Підготовка іноземних громадян може здійснюватися відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.</p>

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

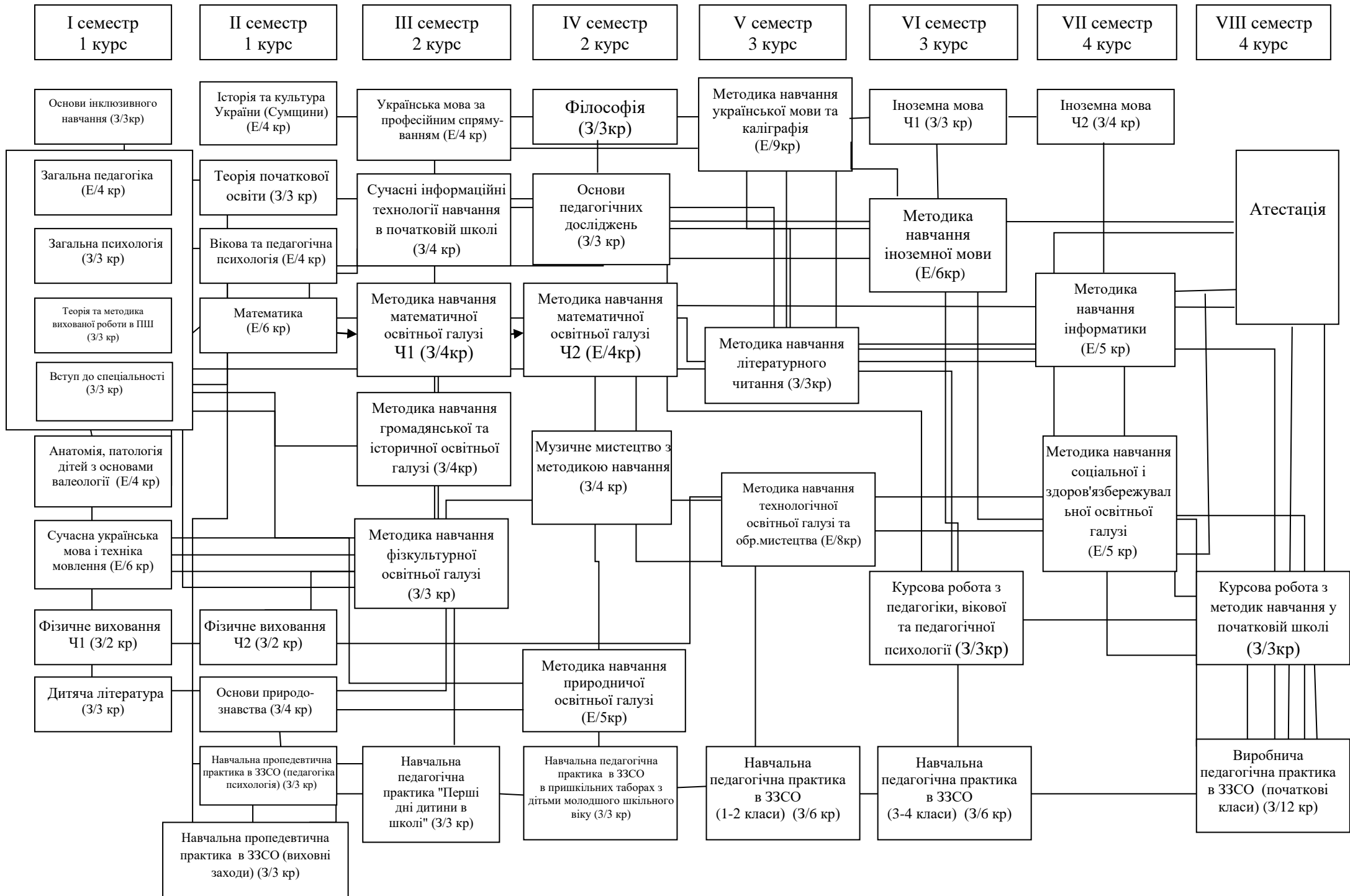
2.1. Перелік компонент ОП

Код н /д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи) практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
ОК 1.01	Історія та культура України (Сумщини)	4	Екзамен
ОК 1.02	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
ОК 1.03	Філософія	3	Залік
ОК 1.04	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Екзамен
ОК 1.05	Іноземна мова	7	Залік
ОК 1.06	Фізичне виховання	4	Залік
ОК 1.07	Загальна педагогіка	4	Екзамен

ОК 1.08	Вступ до спеціальності	3	Залік
ОК 1.09	Загальна психологія	3	Залік
ОК 1.10	Теорія і методика виховної роботи в початковій школі	3	Залік
ОК 1.11	Анатомія, патологія дітей з основами валеології	4	Екзамен
ОК 1.12	Сучасна українська мова і техніка мовлення	6	Екзамен
ОК 1.13	Дитяча література	3	Залік
ОК 1.14	Теорія початкової освіти	3	Залік
ОК 1.15	Вікова та педагогічна психологія	4	Екзамен
ОК 1.16	Основи природознавства	4	Залік
ОК 1.17	Математика	6	Екзамен
ОК 1.18	Сучасні інформаційні технології навчання в початковій школі	4	Залік
ОК 1.19	Методика навчання фізкультурної освітньої галузі	3	Залік
ОК 1.20	Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі	4	Екзамен
ОК 1.21	Методика навчання математичної освітньої галузі	8	Екзамен
ОК 1.22	Основи педагогічних досліджень	3	Залік
ОК 1.23	Методика навчання природничої освітньої галузі	5	Екзамен
ОК 1.24	Музичне мистецтво з методикою навчання	4	Залік
ОК 1.25	Методика навчання літературного читання	3	Залік
ОК 1.26	Методика навчання української мови та каліграфія	9	Екзамен
ОК 1.27	Методика навчання технологічної освітньої галузі та образотворчого мистецтва	8	Екзамен
ОК 1.28	Методика навчання іноземної мови	6	Екзамен
ОК 1.29	Методика навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	5	Екзамен
ОК 1.30	Методика навчання інформатики	5	Екзамен
ОК 1.31	Курсова робота з педагогіки, вікової та педагогічної психології	3	Залік
ОК 1.32	Курсова робота з методик навчання у початковій школі	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		141	
1. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Вибір із загального переліку		3-8 семестр 60	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	

2. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА			
ПП 3.01	Навчальна пропедевтична практика в ЗЗСО (педагогіка і психологія)	3	Залік
ПП 3.02	Навчальна пропедевтична практика в ЗЗСО (виховані заходи)	3	Залік
ПП 3.03	Навчальна педагогічна практика «Перші дні дитини в школі»	3	Залік
ПП 3.04	Навчальна педагогічна практика в ЗЗСО в пришкільних таборах з дітьми молодшого шкільного віку	3	Залік
ПП 3.05	Навчальна педагогічна практика в ЗЗСО (1-2 класи)	6	Залік
ПП 3.06	Навчальна педагогічна практика в ЗЗСО (3-4 класи)	6	Залік
ПП 3.07	Виробнича педагогічна практика в ЗЗСО (початкові класи)	12	Залік
Разом		36	
3. АТЕСТАЦІЯ			
ПА 4.01	Комплексний атестаційний іспит з педагогіки, вікової та педагогічної психології	1,5	
ПА 4.02	Комплексний атестаційний іспит з методик початкової освіти	1,5	
Разом		3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми Початкова освіта спеціальності 013 Початкова освіта проводиться у формі Комплексних атестаційних іспитів: 1) з педагогіки, вікової та педагогічної психології; 2) з методик початкової освіти.

Під час підсумкової атестації студенти повинні продемонструвати свою здатність і вміння використовувати отримані поглиблені знання, уміння і сформовані загальнокультурні і професійні компетентності, самостійно вирішувати завдання своєї професійної діяльності, уміти обґрунтовано обирати шляхи вирішення професійних завдань, науково аргументувати і захищати власну точку зору.

Атестація здійснюється відкрито і публічно і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр початкової освіти. Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Перелік компетентностей	Зн1. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Ум1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	К1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К 2. Збір, інтерпретація та застосування даних К 3. Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	АВ 1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ 2. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ 3. Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ 4. Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ 5. Здатність продовжувати навчання зі значним ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1	Ум1	К1	АВ3 АВ5
ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1	Ум1	К1 К2	АВ3 АВ5
ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2
ЗК-4. Здатність працювати в команді.		Ум1	К1 К3	АВ1 АВ2 АВ4
ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1	Ум1	К2 К3	АВ1 АВ2 АВ3

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		Ум1	К2	АВ3 АВ5
ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.		Ум1		АВ2 АВ3
ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Зн1	Ум1	К1	АВ2 АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1 К3	АВ3 АВ4
СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.	Зн1	Ум1	К2	АВ5
СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.	Зн1	Ум1	К2	АВ2 АВ4 АВ5
СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та екологічну взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.	Зн1	Ум1	К1 К3	АВ1 АВ2 АВ4
СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.	Зн1	Ум1	К1	АВ1 АВ2
СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.	Зн1	Ум1	К2 К3	АВ2 АВ3
СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і	Зн1	Ум1	К2 К3	АВ1 АВ2 АВ5

здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.				
СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.	Зн1	Ум1	К1 К2 К3	АВ1 АВ2 АВ3
СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.	Зн1	Ум1	К2 К3	АВ2 АВ3
СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.	Зн1	Ум1	К1 К3	АВ1 АВ2 АВ3
СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.	Зн1	Ум1	К1 К3	АВ1 АВ2
СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.	Зн1	Ум1	К1 К3	АВ1 АВ2 АВ4
СК-13. Здатність орієнтуватися в культурно-історичних особливостях регіону, з подальшим використанням отриманих знань в професійній діяльності.	Зн1	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3
СК-14. Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.	Зн1	Ум1	К2 К3	АВ1 АВ2 АВ5

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності																						
		Інтегральна	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові, предметні) компетентності													
			ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	ЗК-7	ЗК-8	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9	СК-10	СК-11	СК-12	СК-13	СК-14
ІР-01	Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.	+	+						+	+	+				+	+				+		+		
ІР-02	Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.	+			+	+	+						+	+		+	+		+	+	+			

ІІР-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+				
ІІР-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.	+				+	+				+			+		+	+	+	+	+	+			
ІІР-05	Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.	+					+				+	+		+	+	+		+	+	+	+			

ІІР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.	+			+		+	+				+	+		+		+	+			+			
ІІР-07	Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.	+			+	+	+	+			+	+		+		+	+	+		+	+			
ІІР-08	Організувати конструктивну та екологічну взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.	+		+	+	+	+		+	+	+			+		+				+	+	+		

ІІР-9	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	+		+	+		+	+		+	+	+		+	+	+		+		+				
ІІР-10	Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.	+			+		+	+					+		+		+	+	+					
ІІР-11	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.	+			+	+	+	+			+	+	+		+		+	+				+		
ІІР-12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.	+			+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+				

ІІР-13	<p>Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.</p>	+		+	+	+			+	+	+	+		+	+	+		+		+	+	+		
ІІР-14	<p>Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</p>	+	+	+		+	+		+	+				+	+	+			+	+	+	+		
ІІР-15	<p>Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.</p>	+	+	+	+				+	+				+		+		+	+	+	+	+		

ПР-16	Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.	+		+	+	+			+	+	+			+				+				+		
ПР-17	Збирати, інтерпретувати та застосовувати культурні надбання регіону в освітньому процесі початкової школи.	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+						+	+	+	
ПР-18	Планувати та реалізовувати заходи щодо самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+						+	+	+	

Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

+	ІК	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14
ОК 1.01	+	+	+	+	+			+		+													+
ОК 1.02	+	+	+	+	+			+					+					+	+				+
ОК 1.03	+	+	+	+	+			+								+							+
ОК 1.04	+	+		+	+					+													+
ОК 1.05	+			+	+					+													+
ОК 1.06	+		+	+	+															+			+
ОК 1.07	+		+	+	+			+						+	+	+		+	+	+		+	+
ОК 1.08	+	+	+	+	+	+		+														+	+
ОК 1.09	+		+	+	+			+					+	+					+				+
ОК 1.10	+		+	+	+			+						+	+	+		+	+			+	+
ОК 1.11	+		+	+	+									+					+	+			+
ОК 1.12	+			+	+					+		+										+	+
ОК 1.13	+			+	+					+		+		+									+
ОК 1.14	+		+	+	+			+						+	+	+		+	+	+			+
ОК 1.15	+			+	+			+					+	+						+		+	+
ОК 1.16	+			+	+			+				+											+
ОК 1.17	+			+	+							+											+
ОК 1.18	+			+	+	+					+					+					+	+	+
ОК 1.19	+		+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
ОК 1.20	+	+		+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.21	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.22	+			+	+	+				+	+					+	+				+		+
ОК 1.23	+		+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.24	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.25	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.26	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.27	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.28	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.29	+		+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК 1.30	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ОК 1.31	+			+	+	+					+					+	+				+		+
ОК 1.32	+			+	+	+				+	+	+		+		+	+				+		+
ПП 3.01	+			+	+	+	+		+														+
ПП 3.02	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+		+
ПП 3.03	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+
ПП 3.04	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПП 3.05	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПП 3.06	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПП 3.07	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПА 4.01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПА 4.02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Матриця відповідності програмних результатів навчання компонентам освітньої програми

	ПР-01	ПР-02	ПР-03	ПР-04	ПР-05	ПР-06	ПР-07	ПР-08	ПР-09	ПР-10	ПР-11	ПР-12	ПР-13	ПР-14	ПР-15	ПР-16	ПР-17	ПР-18
ОК 1.01			+			+											+	
ОК 1.02	+					+	+		+				+	+	+	+	+	
ОК 1.03	+										+							
ОК 1.04	+			+		+												
ОК 1.05				+		+												
ОК 1.06								+										+
ОК 1.07	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.08	+	+					+	+	+		+					+		+
ОК 1.09	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 1.10	+	+					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ОК 1.11							+	+					+					
ОК 1.12	+			+		+												
ОК 1.13				+		+											+	
ОК 1.14	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 1.15	+	+				+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ОК 1.16						+							+				+	
ОК 1.17						+												
ОК 1.18	+		+		+								+					
ОК 1.19	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.20	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.21	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.22	+	+	+		+						+							+
ОК 1.23	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.24	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.25	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.26	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.27	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.28	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.29	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.30	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 1.31		+	+			+		+			+							
ОК 1.32		+	+			+		+			+				+	+	+	
ПП 3.01	+		+			+					+	+					+	+
ПП 3.02	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПП 3.03	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПП 3.04	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПП 3.05	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПП 3.06	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПП 3.07	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПА 4.01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПА 4.02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+